

ע"ה

עין משפט
נר מצוה

מא א"מ א"י מהלכות
שכירות הלכה ד' וי"ו
הכנסת וכוונת השנה
קמח פסין פט טור ש"ע
ח"ת פ"ו ע"ו ע"ב ג'
בב ב"מ פ"ב מהל'
מילה הלכה טו סג
ע"פ ד' טו"ע"ה ח"ת פ"ו
בג ג' ד' ה' מ"ו פ"ה
מהלכות שכירות
הלכה א' וע"פ ח"ת ש"ע
וימ"ח סתם א"ש טו"ע"ה
ח"ת פ"ו ע"ב ע"ב א'.

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מסורת הש"ס

ק"ב ק"ק (ק"ב. נ"ה.) לקמן
ק"ב פ"ו (א' ב' ו' לקמן ק'
ע"פ ח"ת ש"ע טו"ע"ה
הנהיג ח"ת ש"ע טו"ע"ה
הנהיג ח"ת ש"ע טו"ע"ה
הנהיג ח"ת ש"ע טו"ע"ה
הנהיג ח"ת ש"ע טו"ע"ה

הממון: מנבט פורים לפורים. מעות
שגויין הגנבין מצני העיר להלק
לעניים לסעודת פורים: לפורים.
כולה יתנוה לעניים דפורים: ואין
מדקדקין דבר (אבל ט'
יפול לכיס של זדקה: אבל לוקחין א"ס
הטעמים. לרוב בכל המעות: והמספר.
שלא יפסיקו לכולו בפורים ימכור
ויפול לכיס של זדקה: אדעתא דמידי
אחרניא לא ליה יב' ליה. וכיון דלא
אדעתא דהכי יהיב נמלא מעות
בזוקה בעלים מן היולאין כפעודת
פורים: דאפו למחשדים. לנעל הבית
בנוער ואזי מקיים ששמעו עליו
שאמר ליקח טלית לפלוני עני ולא
קנה לו: נהויריבא. מולי"א זע"ו

דפטור ה"ל לאשמעינן טפי מתה כדרכה דפטור דלא נימא אירכא
דהוא אחר קטלה כ"ש הומחה כהר והחלקה בנקעה דודאי אילו
לא שיה יהיה מתה בענין זה ויש לומר דמשום דכחיובה דהר מני
החלקה מני לה נמי כפטורה בנקעה ועוד נראה דפטורה דחיימוס
כהר והחלקה בנקעה היה כרובא
טפי ממחה כדרכה דלאס יוכל לומר
כני טפי יותר ממחה כדרכה והיה
לן למימר שפעם כמה ששינה שא"ס
היה מוליכה כהר היה מדקדק יפה
ושמרה יפה שלא תחלוק כהר ושלל
תחמם בנקעה אבל מה ששינה
גורם שלא דקדק וימיה דזוק הוא
שחלוק אבוי על כל האמוראים לכן
נראה דלא חשיב הכא פשיעה כמה
ששינה דיכול לומר ודקדק יפה שלא
תחלוק כהר ושלל תחמם בנקעה
ומודה אבוי הכא דפטור במתה כדרכה
כיון דלא היה מחלמו כפשיעה ורבה
דמשני כגון שפשיעה נמש ז"ל
שפעמים מנאים נחשים כהרים
מבנקעה או אירכא להכי נקט הר
ובקעה ואפי שפיר לרבה אפילו
תחלמו כפשיעה וטופו כחונם פטור:
מנבט פורים לפורים. וא"ת
דלמירין בערכין (ד' ו')
מעות של זדקה מותר לשנותן בכל מה
שרצה ואפילו כאלו לרבי מנבט פטור:
אמר מנורה זו לבית הכנסת מותר
לשנותה למנוה אחרת וי"ל דדוקא
בפורים אמרינן הכא דאין לשנות
ומנבט העיר לאומה העיר מני דפורים
דוקא: רבי א"ע"ור אומר מנבט
פורים לפורים. מ"ק לא אירי אלא
בנבט דלא ישנה ור' אליעזר אירי
בנבט שמתו לו מעות לנדרן כעוד
פורים שאינו רשאי העני לשנות:
במילתא דמ"א. א"ת דגרס
שנולתא פירוש היינו

הנהרות הגר"א

[א] נ"ו מנבט העיר
לכותה העיר) ואין
מדקדקין דבר (אבל ט'
עד לפורים) ח"ת ש"ע
הר"ף ור"ש והמ"ס ל"ב
כל זה ור"י לקמן ק'
ע"ב וע"פ ח"ת ש"ע
פ"י מהלכות:

לעני רש"י

מולי"א (מ"ה) בריקת
(מהלכות ע"ה).

מוסף רש"י

נותן לו דמי צמוד.
במטותא
דמחשבה מי טפי איריבא
למ דהוא (ב"ב ט"ז)
כשני לרבי ולא יהיה ליה
אלא דמי למי אכל לא דמי
שמי. או זה יתן שמי
המשל ויקח המזון (ט"ז פ'
דמינא ליה לר"ת כל
המטות מדעת בעלוי נקרא
זמן ונטול המזון לעמו
אע"פ שהא מעלה כשני
דמי (ט"ז פ')
כשני ומחשבי מעות וקמו
ק"ו. ר' יהודה אומר.
אם ק' נמלא זה משכר
כשני (ט"ז פ') אם ק' נ
מחשבי נמלא זה הנה, שיה
הבואו לו מן השוק, אלא
מחשבי לו את המזון כמות
שהוא צריך ודו על
המחשבי (ק"ו פ') אם
השבח. ששכית המזון
יחד על היציאה. שהיא
הנכס. ונתן לו על המזון.
את היציאה. פמיס
וע"פ וסבר שפולה כשני
יון ולא שר ש"ס כמו
שהנה עמו (ט"ז פ') וקמו
(ק"ו) ולא מה שרשאי
בקבלתו. דהו טפי וקמו
(ק"ו) דקטע ליה להאי
דשכית ליהוה ידו על
המחשבי דלא נמתי
משכח. ואנדר נמי כולי
לא יקבל אלא יציאה. ואם
יציאה ימורה על השכר יתן
לו את השכר שהשכית את
המזון. ואם ילה למת את
שכרו. כגון שהשכר יותר על
השכר. יתן שכר (ב"ב ק"ו).
ורש"י"ג מוקל. אע"פ
דמנ"י. לא סבר דמקפיד
איני מדי דלא סבר כה
(ק"ו פ')

נקרא גולן. ויקמה ליה כדרכה דפטור דלא נימא אירכא
נוסן לו דמי למרו. בדמים שנמר לן נמכר בשוק דקנייה בגולו בלס
כשעת הגולה: פיליאה. דמי ע"ס וממנין ולא שר ש"ס: כשני.
ששינה מממות שהיה ואירכא למאן דלמר שניו קונה בהגוזל קמח
(ב"ב ק"ה) אבל גבי החמור לא נשנה
הממון: מנבט פורים לפורים. מעות
שגויין הגנבין מצני העיר להלק
לעניים לסעודת פורים: לפורים.
כולה יתנוה לעניים דפורים: ואין
מדקדקין דבר (אבל ט'
יפול לכיס של זדקה: אבל לוקחין א"ס
הטעמים. לרוב בכל המעות: והמספר.
שלא יפסיקו לכולו בפורים ימכור
ויפול לכיס של זדקה: אדעתא דמידי
אחרניא לא ליה יב' ליה. וכיון דלא
אדעתא דהכי יהיב נמלא מעות
בזוקה בעלים מן היולאין כפעודת
פורים: דאפו למחשדים. לנעל הבית
בנוער ואזי מקיים ששמעו עליו
שאמר ליקח טלית לפלוני עני ולא
קנה לו: נהויריבא. מולי"א זע"ו

נקרא גולן הי רבי מאיר אילימא ר"מ דצבע
דתנן ה"ה הנותן צמר לצבע לצבע לו אדום
וצבעו שחור שחור וצבעו אדום רבי מאיר
אומר נותן לו דמי צמרו "ר' יהודה אומר אם
השבח יתר על היציאה נותן לו את היציאה
ואם היציאה יתירה על השבח נותן לו את
השבח מעמאי דלמא שאני התם דקניא
בשינוי מעשה אלא הא רבי מאיר דמגבת
פורים דתניא ו"מגבת פורים לפורים (א) מגבת
העיר לאותה העיר ואין מדקדקין כרבר אבל
לוקחין את העגלים ושוחטין ואוכלים אותן
והמוחר יפול לכיס של זדקה רבי אליעזר
אומר מגבת פורים לפורים ואין העני רשאי
ליקח מהן רצועה לסגדלו אלא אם כן התנה
במעמד אנשי העיר דברי רבי יעקב שאמר
משום ר"מ ורשב"ג מיקל דלמא התם נמי
דאדעתא דפורים הוא דהייב ליה אדעתא
דמידי אחרניא לא יהיב ליה אלא הא ר' מאיר
דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום
ר"מ הנותן דינר לעני ליקח לו חלוק לא יקח
בו טלית טלית לא יקח בו חלוק מפני שמעביר
על דעתו של בעל הבית דלמא שאני התם
דאחו למוחשידיה האמרי אינשי אמר פלניא
ובניא ליה לבושא לפלוני עניא ולא זבן ליה
אי נמי ובניא ליה גלימא ולא זבן ליה אם כן
ליתני מפני החשד מאי מפני שמעביר על
דעתו של בעל הבית שמע מינה משום דשני
הוא וכל המעביר על דעתו של בעל הבית
נקרא גולן: השוכר את החמור והבריקה:
מאי הבריקה הכא תרגמו (נהויריבא רבא
אמר אבוקת ההוא דאמר להו אבוקת במילתא
דמילכא אמרו ליה במאי בטלי כסף או בטלי
דהב איכא דאמרי בטלי כסף אמר וקטלוה
איכא דאמרי בטלי דהב אמר ושכקוה:

או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך לפניך: אמר רב לא שנו אלא באנגריא
חוזרת אבל אנגריא שאינה חוזרת חייב להעמיד לו חמור ושמואל אמר
בין אנגריא חוזרת בין אנגריא שאינה חוזרת אם בדרך הליכה ניטלה אומר
לו הרי שלך לפניך ואם לאו בדרך הליכה ניטלה חייב להעמיד לו חמור
מיתיבי השוכר את החמור והבריקה י"א שנשחמטה אומר לו הרי שלך
לפניך מתה או שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור בשלמא לרב לא
קשיא כאן באנגריא חוזרת כאן באנגריא שאינה חוזרת אלא לשמואל קשיא
וכ"ל לשמואל נמי לא קשיא כאן שבדרך הליכה ניטלה כאן שלא בדרך
הליכה ניטלה אומר לו הרי שלך לפניך ואם לאו חייב להעמיד לו חמור
מכלל דלתנא קמא לא שאני ליה אמר לך שמואל לאו מי איכא רבי
שמעון בן אלעזר דקאי כותי אנא דאמרי כרכי שמעון בן אלעזר איבעית
אימא כולה רבי שמעון בן אלעזר היא וחסורי מיחסרא והכי קתני
השוכר את החמור והבריקה או נשחמטת אומר לו הרי שלך לפניך מתה או
שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור כ"מה דברים אמורים שלא בדרך
הליכה ניטלה אבל ניטלה בדרך הליכה אומר לו הרי שלך לפניך
דברי

פדנות כמו שפ"ד (ג') מוללות של
בית רבי בטלי זכז או בטלי כסף
לומר פדנות לדמות או לבנות ואין
נראה לר"י דנלגון ארמי לא קרי להו
אלא כודייתא:
באנגריא חוזרת. דיכול לעשות
מלאכתו
אע"פ שמתאחר במלאכתו שבטיל
אחור אין חייב להעמיד לו חמור אחר
כמו הבריקה או שנשחמטה שמתאחרת
נמי במלאכתה ולא חיישין:
אם בדרך הליכה ניטלה אומר
לו הרי שלך לפניך. פירש
בקונטרס שמוליכה בדרך שגם הוא
רואה ליתן חמור לו משכיר הרי שן
לפניך ושכור בהמה אחרת עד שם
ותימה דלמה ישכור כהמה אחרת
ואם השוכר אין לך החמור כהליכה
אלא בחורה הו"א א"ש אבל אם כן
גנופה ה"ל לפלוני בין לר"ך חמור
לאחר לאין לר"ך אלא בחורה ונראה
כפי ר"ח דמפרש אם בדרך הליכה
שהאנגריא אין מחפשין כתיס אלא
כשפוגעין בדרך והיינו דרך הליכה
אמר לו משכיר הרי שן לפניך דמני
א"ל מולך גרם שאלי היתה כתיס לא
הליכה ניטלה דהיינו שמתפשין גם
חוזרת האנגריא את החמור לכאן
מכלל דתנא קמא לא שני י"ה. ומ"ק ע"ף דהוי רביס לגבי ימדי:

כ"ל מולך גרם שאלי היתה כתיס לא
הליכה ניטלה דהיינו שמתפשין גם
חוזרת האנגריא את החמור לכאן
מכלל דתנא קמא לא שני י"ה. ומ"ק ע"ף דהוי רביס לגבי ימדי:

חילו